

Duyuru Tarihi : 02.10.2009
Duyuru No : DUYURU/2009-092
Yaymlandığı Yer : DİYALOG DERGİSİ / EKİM 2009 / SAYI : 258 / Sayfa : 54 - 70

Mehmet MAÇ
Yeminli Mali Müşavir

SORUMLU SIFATIYLA ÖDENMESİ GEREKEN KDV (2 No.lu KDV Beyannamesi)

KDV Kanunu'nun 9'uncu maddesi kapsamında uygulanmakta olan iki tür KDV sorumluluğu vardır :

- Yurtdışından hizmet ithal edilmesinden doğan KDV sorumluluğu,
- Maliye Bakanlığı'nca ihdas edilen KDV sorumlulukları (KDV kesintileri).

Her iki sorumluluk türü de 2 no.lu KDV Beyannamesi ile beyana tabidir.

Bu şekilde sorumlu sıfatıyla beyan edilen KDV ilgili ayında KDV mükellefleri tarafından indirim konusu yapılır. Örnek vermek gerekirse, Ekim 2009 ayına ait olarak verilen 2 no.lu KDV beyannamesindeki KDV tutarları, yine Ekim 2009 ayına ait 1 no.lu KDV Beyannamesinin indirim satırında yer alır.

Aşağıdaki bölümlerde hizmet ithalinden kaynaklanan ve KDV kesintisi şeklinde uygulanan KDV sorumlulukları hakkında kısa bilgiler verilmiştir.

1. HİZMET İTHALLERİNDE KDV SORUMLULUĞU :

1.1. Genel Açıklama :

Katma değer vergisinin uygulandığı tüm ülkelerde,

- İhraç olunan mal ve hizmetler, ihraç ülkesince KDV den istisna edilir.
- İthal edilen mal ve hizmetler ise ithalin yapıldığı ülke tarafından KDV ye tabi tutulur.

Çünkü KDV bir tüketim vergisidir. Mal veya hizmet hangi ülkede tüketildi ise bu mal veya hizmete ait KDV nin de o ülke maliyesi tarafından alınması gerekir. Uygulamada bu ilkeye, "*varış (destination) ilkesi*" denilmektedir.

Mal ithalatında ve mal ihracatında KDV uygulaması hizmet ithal ve ihracına nazaran daha kolaydır. Çünkü mallar elle tutulan, gözle görülen ve taşıma suretiyle yer değiştiren nesneler olduğu için, mal ithalinde ithal ülkesi KDV yi gümrükleme aşamasında alır, malın ihracında ise ihraç ülkesi, bu mal üzerindeki KDV yükünü (indirim veya iade yoluyla) ortadan kaldırır.

Hizmetlerde ise, hizmetin nerede yapıldığı, ithal veya ihraç edilip edilmediği, hizmetten nerede yararlanıldığı ve dolayısıyla bu hizmete ait KDV nin hangi ülke tarafından alınması gerektiği konusunda tereddütler olabilmektedir.

Bir hizmet, KDV Kanunu'nun 1 inci maddesine göre KDV kapsamına giriyorsa ve yabancı kişi veya kuruluş bu hizmeti fiilen Türkiye'ye gelerek ifa etmişse veya hizmetin doğduğu yer Türkiye olmamakla beraber bu hizmetten faydalananın yer Türkiye ise (hizmet ithal edilmişse), bu hizmetin KDV sinin Türk Maliye İdaresine beyanı gerekmektedir.

Şayet yabancı kişi veya kuruluş bu hizmeti Türkiye'de kurduğu bir işyeri (şube) vasıtasıyla yapmakta ise söz konusu KDV beyan görevi bu yabancı kişi ve kuruluş (şube) tarafından yerine getirilir. Başka bir anlatımla şubenin KDV mükellefiyeti vardır, aynen bir yerli mükellef gibi, KDV li fatura düzenler ve bu KDV şube tarafından beyan olunur. (15 no.lu KDV Genel Tebliği) Hizmeti alan ise faturada yazılı KDV yi şubeye ödemekle yetinir ve KDV Kanunu'nun 9 uncu maddesi uyarınca sorumlu sıfatı ile 2 no.lu KDV beyanında bulunması gerekmez.

ANCAK ;

Türkiye'de KDV mükellefiyeti bulunmayan yabancı ülke mukimi bir kişi veya kuruluş, KDV nin konusuna giren bir hizmeti fiilen Türkiye'de icra ederse veya bu hizmet yurt dışında yapılmakla birlikte o hizmetten Türkiye'de yararlanılırsa hizmeti alan Türkiye'deki kişi veya kuruluş, KDV mükellefi olsun veya olmasın söz konusu hizmete ait KDV yi , 2 no.lu KDV beyannamesi ile beyan edip ödemek zorundadır.

Hizmeti Türkiye'de yapan veya hizmeti Türkiye'ye ihraç eden yabancının sorumlusu sıfatıyla yapılan bu KDV ödemesi, 2 no.lu beyannameyi veren (ödeyen) sorumlu açısından KDV yüklenilmesi demektir. Başka bir anlatımla alıcının yabancıya ve yabancının da vergi dairesine ödemesi gereken KDV, hizmeti alan tarafından doğrudan doğruya vergi dairesine ödenmek suretiyle yüklenilmektedir.

Bu şekilde KDV yüklenilmiş olanın KDV mükellefiyeti varsa, söz konusu yüklenim aynen bir alış faturasındaki KDV nin indirildiği gibi indirim konusu yapılabilir. (Türkiye'de KDV mükellefiyeti olmayan yabancılar tarafından yapılan ve Türkiye'de KDV'ye tâbi tutulması gereken hizmetlerde, bu KDV'nin hizmeti alan tarafından sorumlu sıfatıyla doğrudan vergi dairesine ödenmesi, vergi tekniğine uygundur. Ancak, bu KDV'nin indirilmesinin mümkün olduğu hallerde söz konusu işlemi anlamsız buluyoruz. Ya Hazineye hiçbir katkısı olmayan veya zaten hiç yaşanmaması gereken "*devrolan KDV sorunu*" nu boş yere büyüterek, mükellefe ait paranın haksız ve faizsiz olarak Hazinece kullanılması olayının boyutunu genişleten bu KDV sorumluluğunun, KDV İNDİRİM HAKKI BULUNAN KDV MÜKELLEFLERİ AÇISINDAN kaldırılması çok isabetli olacaktır.)

1.2. YURT DIŞINDAN SAĞLANAN ve KDV SORUMLULUĞU DOĞURAN veya DOĞURMAYAN HİZMETLER :

KDV Kanunu'nun 6/b maddesine göre hizmet şeklindeki bir işlemin Türkiye'de gerçekleşmiş veya Türkiye'ye ithal edilmiş sayılması için;

- Hizmetin Türkiye'de yapılması VEYA
- Hizmetten Türkiye'de faydalanılması VEYA
- Hizmetin Türkiye'de değerlendirilmesi (yani hizmet bedelinin Türkiye'de gider veya maliyet olarak dikkate alınması)

yeterli olmaktadır.

Yabancı bir kişi veya kuruluşun fiilen Türkiye'ye gelerek yahut eleman göndererek Türkiye'de hizmette bulunması (mesela bir sirkün Türkiye'ye gelerek gösteri yapması) halinde bu hizmetin Türkiye'de KDV'ye tabi tutulması doğaldır. Yine KDV'nin varış

ülkesinde alınması prensibi gereği olarak hizmet yurtdışında oluşsa dahi o hizmetten Türkiye’de istifade edilmişse başka bir anlatımla hizmet ithali söz konusu ise (mesela yurt dışında çizilmiş bir inşaat projesinin Türkiye’de yapılan bir bina için tatbik edilmesi halinde), yine KDV’nin Türkiye’de alınması gerekir.

Ancak Türkiye’de icra olunmayan ve Türkiye’ye ithal olunmayan bir hizmet, sırf Türkiye’de gider veya maliyet yazıldığı için Türkiye’de KDV’ye tabi tutulmaya kalkışıldığında genel vergileme ilkelerine (hükümrancılık ilkesine) ve KDV konusundaki global kurallara aykırı bir uygulama yapılmış olmaktadır. Zaten geçmişte sadece gider yazılması gerekçe gösterilerek, 2 no.lu KDV beyannamesi verilmediği ileri sürülen fakat esasen Türkiye’de KDV’ye tabi tutulmaması gereken yurt dışı konaklama ve yemek faturaları, yurt dışında yaptırılan ilan ve reklam hizmetleri gibi bazı işlemler, 6. maddedeki “*değerlendirilmesi*” kelimesi yüzünden tereddüt konusu olmaktaydı. Hatta bu tereddüt dolayısıyla ihraç mallarımıza müşteri bulunması için yurt dışı firmalara ödenen komisyonlarda ve yurt dışında yaptırılan ilan-reklam hizmetlerinde KDV sorumluluğu aranmayacağına dair 266 no.lu Hesap Uzmanları Kurulu Danışma Komisyonu Kararı, dönemin Maliye Bakanı tarafından onaylanmıştı.

KDV Kanunu’nun 6’ncı maddesinde 4503 sayılı Kanunla yapılan bir değişiklikle “*değerlendirilmesi*” kelimesi ortadan kaldırılmış, yurt dışından sağlanan ve 2 no.lu KDV beyannamesi verilmesini gerektiren hizmetlerin kapsamı, olması gereken şekle getirilmiştir. Değişiklik sonrasında, yurt dışından sağlanan hangi hizmetlerin Türkiye’de icra veya Türkiye’de faydalanma ölçülerine göre, 2 no.lu KDV beyannamesi verilmesini gerektireceği konusunda Maliye Bakanlığı’nın detaylı açıklama yapmasına ihtiyaç vardır.

YURT DIŞINDAN GELEN TÜM HİZMET FATURALARI KDV SORUMLULUĞU GEREKTİRİP GEREKTİRMEDİĞİ AÇISINDAN İRDELENMELİDİR.

Yurtdışından alınan hizmetlerde KDV sorumluluğu doğmaması için ;

- Ya bu hizmet, KDV’nin konusuna girmeyen bir hizmet olmalıdır,
- Ya bu hizmet, Türkiye’ye ithal edilmemiş (Türkiye’de icra edilmemiş ve Türkiye’de faydalanılmamış) bir hizmet olmalıdır,
- Ya da, ithal edilen hizmet, KDV istisnasına konu bir hizmet olmalıdır.

Yurtdışından alınan ve bu üç şartın sağlanamadığı tüm hizmetler, KDV sorumluluğu gerektirir.

Hizmeti yapanın mukimi olduğu ülke ile Türkiye arasında vergi anlaşması bulunması, vergi anlaşmalarının KDV’yi kapsamaması sebebiyle, KDV sorumluluğunu etkilemez.

Örneklerle ifade etmek gerekirse, bir şirketin iş için yurtdışına seyahate giden elemanının, gittiği ülkede otelde konaklaması, aldığı otel faturasının Türkiye’de gider kaydedilmesi olayında, hizmetin icra edildiği ve faydalanmanın gerçekleştiği yer yurtdışı olduğundan (bu hizmet ithal edilmediği için) 2 no.lu Beyanname verilerek KDV sorumluluğunun yerine getirilmesini gerektirmez. Aynı şekilde, Türkiye’de üretilen mallara yurtdışında müşteri bulan bir yabancıнын yaptığı bu komisyonculuk hizmeti, yurtdışında cereyan ettiği ve faydalanma da orada gerçekleştiği için KDV ye tabi değildir ve KDV sorumluluğu gerektirmez. Yurt dışında eğitim veya sağlık hizmeti alınması, yurt dışı fuara katılma, şeklindeki hizmetler, yurt dışındaki şantiye veya şube ile ilgili olarak alınan hizmetlerde, hizmetten yurt dışında yararlanılması (hizmetin ithal edilmiş olmaması) nedeniyle KDV sorumluluğuna tabi değildir.

Türkiye’de inşa edilecek bir limanla ilgili müteahhitlik hizmetinin bir yabancı firmaya yaptırılması ve bu hizmete ilişkin faturanın yurtdışından gelmesi işlemi, KDV den istisna edilmiş hizmetlerin ithalinde KDV sorumluluğu gerekmediği olgusuna örnek olarak gösterilebilir. Böyle bir işlemde KDV sorumluluğu aranmaz. Çünkü KDV Kanunu’nun 13/e maddesi limanlar ve hava meydanlarının inşası, yenilenmesi ve genişletilmesi işleri ile ilgili olarak alınan müteahhitlik hizmetlerinin KDV den istisna edilmesini öngörmektedir.

Yurtdışı bankalardan kredi alınması da bir tür hizmet ithalidir. Fakat bu krediler için ödenen faizler için de, istisna gerekçesiyle ve 46 no.lu KDV Genel Tebliği uyarınca KDV sorumluluğu aranmamaktadır. Aynı Tebliğ uyarınca, yurtdışında yaptırılan sigorta işlemlerine ilişkin prim ödemelerinde de KDV sorumluluğu söz konusu değildir.

Keza bir yabancı nakliyat firmasının, Türkiye’ye mal getirmesi veya Türkiye’den mal götürmesi olayı da hizmet ithali niteliği taşımakla beraber KDV Kanunu’nun 14 üncü maddesinde yurtdışında başlayıp Türkiye’de biten veya Türkiye’de başlayıp yurtdışında biten taşıma hizmetleri KDV den istisna edilmiş olduğundan, KDV sorumluluğu gerektirmemektedir.

Yukarıdaki açıklamalarımıza göre, faydalanma Türkiye’de olmak ve KDV yi önleyen özel bir hüküm bulunmamak kaydıyla ;

- Yurtdışından teknik hizmet, montaj hizmeti veya danışmanlık hizmeti alınması,
- Yurtdışından gayrimaddî hak alınması veya kiralanması (know-how, marka vs.),
- Yurtdışından kiralanmış menkulün (meselâ bir iş makinesinin) Türkiye’ye getirilip kullanılması,
- Yurtdışından yazılım hizmeti alınması,
- Yurtdışından tamir-bakım hizmeti alınması,
- Bir yurtdışı firmanın personeli olan kişinin, geçici süreyle Türkiye’de görev yapması,

gibi hizmetler KDV sorumluluğu gerektirmektedir.

Bu sorumluluğa ilişkin KDV oranı o hizmet türünün tabi olduğu orandır.

Ancak yukarıdaki hizmet bedelleri Türkiye’ye ithal edilen malın bedeline dahil edilmişse veya müstakilen faturaya bağlanmış olmakla beraber gümrük mevzuatı uyarınca malın ithal bedeline (gümrük kıymetine) eklenmesi geliyorsa mal bedeli ile birlikte gümrükte vergilenir. Bu takdirde KDV sorumluluğu (ve stopaj) söz konusu olamaz. (Gelir İdaresi Başkanlığı’nın 21.01.2009 tarih ve 6331 sayılı muktezası)

2. MALİYE BAKANLIĞI’NCA İHDAS EDİLEN KDV SORUMLULUKLARI (KDV Kesintileri) :

KDV Kanunu’nun 9’uncu maddesinde,

" ..... gerekli görülen diğer hallerde Maliye Bakanlığı, vergi alacağının emniyet altına alınması amacıyla, vergiye tabi işlemlere taraf olanları verginin ödenmesinden sorumlu tutabilir."

hükmü yer almaktadır.

Bakanlık bu yetkisini kullanarak çıkardığı Tebliğlerle, hatta bazen mukteza ile bazı KDV sorumlulukları ihdas etmiştir.

KDV sorumluluğuna konu edilen mal ve hizmetlerin ekseriyetinde KDV yüklenimi az olan ve KDV kaçağı ihtimali yüksek olan iş kollarına ait mal ve hizmetler üzerinden hesaplanan KDV'lerin satıcının eline geçmeyerek alıcı tarafından doğrudan Hazine'ye aktarılması suretiyle verginin emniyet altına alınması amaçlanmakta, bazılarında ise satıcıyı KDV mükellefi olmaktan kurtarma amacı bulunmaktadır.

Hangi mal veya hizmetlerin KDV kesintisine tabi olduğu,
KDV kesintisinin oranı,
Kimlerin KDV tevkifatı yapmak zorunda olduğu,
Kimlerin KDV tevkifatına uğrayacağı

Konusundaki bilgiler çok sayıda Tebliğe dağılmış olup, aşağıdaki tabloda bu bilgiler özet olarak ve toplu halde sunulmuştur.

KDV kesintisine uğramış olmak, bu kesinti yüzünden indirimle giderilemeyen KDV bulunması halinde, İADE HAKKI doğurmakta olup, bu iade haklarının tabi olduğu rejim ile ilgili bilgiler de yine çok sayıda tebliğe dağılmış durumdadır. KDV tevkifatından kaynaklanan KDV iade ve mahsupları ile ilgili özet bilgiler de yine aşağıdaki ikinci tabloda sunulmuştur.

3. SORUMLU SIFATIYLA ÖDENMESİ GEREKEN KDV HAKKINDAKİ DİĞER DETAYLAR:

Gerek yukarıda verdiğimiz bilgiler, gerekse ilişkide sunduğumuz tablolar KDV Kanunu'nun 9'uncu maddesi kapsamında uygulanan KDV sorumluluğu ve KDV kesintileri hakkındaki detayların tamamını içermemektedir.

Daha fazla bilgi için, www.bdodenet.com.tr adresli web sahifemizdeki elektronik KDV kitabımızın 9'uncu maddeye ilişkin bölümüne bakınız.

**KDV TEVKİFATI KONUSUNDA BİLGİLER
İÇEREN TABLOLAR**

<i>İlgili KDV Genel Tebliği</i>	<i>KDV Tevkifatına Tabi İşlem Türü</i>	<i>Tevkifat Oranı</i>	<i>Tevkifatı Yapacak Olanlar</i>	<i>Tevkifata Uğrayacak Olanlar</i>
19	GVK'nun 18'inci maddesi kapsamındaki telif niteliği taşıyan satış ve hizmetlerin münhasıran GVK'nun 94'üncü maddesinde sayılan stopaj sorumlularına yapılması.....	% 100	Sürekli olarak telif faaliyetlerinde bulunanlardan, eser veya telif hizmeti alan ve GVK'nun 94'üncü maddesi kapsamında stopaj sorumlusu olan mükellefler	Sürekli olarak meydana getirdikleri GVK'nun 18'inci maddesi kapsamındaki telif ürünlerini (şiir, hikaye, roman, makale, bilimsel araştırma ve inceleme, bilgisayar yazılımı, röportaj, karikatür, fotoğraf, film, resim, heykel, nota) sadece stopaj sorumlularına satanlar. (<u>Bu tevkifat telif faaliyetlerinde bulunanların isteğine bağlı</u> olup, KDV tevkifatına tabi tutulmak isteyenlerin vergi dairesine dilekçe vermeleri ve bu durumu stopaj sorumlusuna bildirmeleri gerekmektedir. Böylelikle yalnız telif faaliyetinde bulunan ve gelirleri stopaj suretiyle vergilenen kişiler sadece KDV yüzünden defter tutma ve KDV beyannamesi verme mecburiyetinden kurtulmuş olmaktadır.)
30, 31	Gayrimenkuller hariç GVK'nun 70. maddesinde belirtilen mal ve hakların (mesela bir binek otomobilinin) mükellef olmayanlarca KDV mükelleflerine kiraya verilmesi işlemleri....	%100	KDV mükellefi olan kiracılar	KDV mükellefi olmayanlar.
30, 55	- Profesyonel (futbol hariç) veya amatör spor klübü oyuncularının formalarına reklam konulması, ... - Gerçek usulde KDV mükellefi olmayanlar tarafından çıkarılan dergi, kitap gibi yazılı eserlere reklam verilmesi.....	%100 %100	KDV mükellefleri	KDV mükellefi olmayan ve söz konusu reklam işlemlerini yapanlar.
51	Tekstil ve konfeksiyon alanındaki fason hizmetler.....	% 50	Fason hizmeti alanlar	Kesintiye tabi fason hizmeti yapanlar
68	Akaryakıt Teslimleri.	%90	- Gerçek usule tabi KDV mükellefleri, - Kamu kurum ve kuruluşları.	"İthalatçılar, rafineriner, akaryakıt dağıtım firmaları, akaryakıt bayileri" dışında kalan akaryakıt satıcıları.

<i>İlgili KDV Genel Tebliği</i>	<i>KDV Tevkifatına Tabi İşlem Türü</i>	<i>Tevkifat Oranı</i>	<i>Tevkifatı Yapacak Olanlar</i>	<i>Tevkifata Uğrayacak Olanlar</i>
91, 95, 99	<ul style="list-style-type: none"> - Yapım işleriyle, bu işlerle birlikte ifa edilen mühendislik, mimarlık ve etüd proje hizmetleri ..... - Temizlik işleri ..... - Bahçe ve çevre bakım işleri ..... - Özel güvenlik hizmetleri (*) → - Makine, teçhizat, demirbaş ve taşıtlara ait tadil, bakım ve onarım hizmetleri ..... - Her türlü yemek servisi ..... - Danışmanlık ve denetim hizmetleri ... 	<p>1/6</p> <p>2/3</p> <p>1/2</p> <p>4/5</p> <p>1/3</p> <p>1/2</p> <p>1/2</p>	<p>Genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyeler ve bunların teşkil ettikleri birlikler, Döner sermayeli kuruluşlar, Kanunla kurulan kamu kurum ve kuruluşları, Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, Üniversiteler (vakıf üniversiteleri hariç), Kanunla kurulan veya tüzel kişiliği haiz emekli ve yardım sandıkları, Bankalar ve özel finans kurumları, Kamu iktisadi teşebbüsleri (Kamu İktisadi Kuruluşları, İktisadi Devlet Teşekkülleri), Özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar Organize sanayi bölgeleri ile menkul kıymetler, vadeli işlemler borsaları dahil bütün borsalar, “-Hisse senetleri İstanbul Menkul Kıymetler Borsasına kote edilmiş şirketler (bu şirketler yalnızca “yapım işleri”, “temizlik, çevre ve bahçe bakım hizmetleri”, “özel güvenlik hizmetleri” ile “yemek servis hizmetleri”ne ait katma değer vergisini tevkifata tabi tutacaklardır.),”</p> <p>Yarıdan fazla hissesi doğrudan yukarıda sayılan kurum ve kuruluşlara ait olan tek başına ya da kurum kuruluş ve işletmeler</p> <p>NOT : Yukarıda sayılan kurum ve kuruluşların birbirlerine karşı ifa ettikleri işlemlerde KDV kesintisi uygulanmaz.</p>	<p>Bu hizmetleri verenler. (KDV tevkifatı yapmak zorunda olan şirket, kurum ve kuruluşlar, birbirlerine karşı ifa ettikleri hizmetler dolayısıyla KDV tevkifatı yapmayacaklardır.)</p> <p>(*) 104 no.lu Tebliğ’le Mayıs 2007’den itibaren <u>özel güvenlik hizmetlerinde kesinti oranı 1/2’den 4/5’e çıkarılmış</u> ve tüm KDV mükellefleri de kesinti yapacak olanlara dahil edilmiştir.</p>
91,93	Uluslararası gözetim şirketleri tarafından ifa edilen gözetim hizmetleri	1/2	Yukarıda sayılan kuruluşlar	Hazine Müsteşarlığınca uluslararası gözetim şirketi statüsü verilmiş uluslararası gözetim şirketlerince ifa edilen gözetim hizmetleri
91, 93 ve 99	Yapı denetim hizmetleri	1/2	Yukarıda sayılan kuruluşlar ile tüm KDV mükellefleri	Yapı denetim hizmetini yapan yapı denetim kuruluşları tarafından yapılan yapı denetim hizmetleri ve
91	<u>İstisnadan vazgeçenler tarafından</u> (KDV’li olarak) teslim edilen hurda veya atık, metal, plastik, lastik, kauçuk, kağıt ve cam teslimleri	%90	Bu hurda veya atıkları satın alanlar	Bu hurda veya atıkları satan ve istisnadan vazgeçmiş olan KDV mükellefleri
110	Hurda metalden elde edilen külçelerin teslimi	%90	Hurda metalden elde edilen külçeleri satın alanlar	Hurda metalden elde edilen külçeleri satanlar

<i>İlgili KDV Genel Tebliği</i>	<i>KDV Tevkifatına Tabi İşlem Türü</i>	<i>Tevkifat Oranı</i>	<i>Tevkifatı Yapacak Olanlar</i>	<i>Tevkifata Uğrayacak Olanlar</i>
97	<i>Plastik hurda ve atıklarının işlenmesi suretiyle elde edilen pet kırıkları, plastik çapak, plastik granül ve benzerleri .....</i>	%90	<i>Bu malları satın alanlar</i>	<i>Bu malları satanlar</i> <i>Satış tutarı KDV dahil fatura kesme haddinin (2009 yılı için 670 TL. nin) altında ise tevkifat yapılmaz.</i>
96	<i>İşgücü hizmetleri.</i>	%90	<i>KDV mükellefi olanlar</i> <i>97 no.lu Tebliğle, bu hizada sağ sütunda yazılı olan kurum ve kuruluşların KDV mükellefiyetleri olmasa bile iş gücü alımlarında KDV tevkifatı yapmaları esası getirilmiştir.</i>	<i>İşgücü hizmetini satanlar. [Genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyeler ve bunların teşkil ettikleri birlikler, döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, üniversiteler (vakıf üniversiteleri hariç), kanunla kurulan veya tüzel kişiliği haiz emekli ve yardım sandıkları, bankalar ve özel finans kurumları, kamu iktisadi teşebbüsleri (Kamu İktisadi Kuruluşları, İktisadi Devlet Teşekkülleri), özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar, organize sanayi bölgeleri, menkul kıymetler – vadeli işlemler borsaları dahil bütün borsalar, Hisse senetleri İMKB'ne kote edilmiş şirketler ile yarıdan fazla hissesi tek başına ya da birlikte doğrudan yukarıda sayılan kurum ve kuruluşlara ait olan kurum, kuruluş ve işletmelerden satın alınan işgücü hizmetleri dolayısıyla KDV tevkifatı yapılmayacaktır.]</i>
95 96	<i>Hurdadan üretilenler dışındaki bakır külçeleri.....</i> <i>Bakır ve bakır alaşımlarından mamul; anot, katot, her çeşit takoz (biyet), slab, platina, kütük, granül, filmaşin, levha, boru, pirinç çubuk, lama, her türlü tel ve benzerlerinin teslimi.</i> <i>(Bakır teller tevkifat kapsamında olmakla beraber, bu teller kablo veya izoleli tel haline getirildiğinde KDV tevkifatı dışına çıkmaktadır.)</i>	%90 % 90	<i>Alicılar</i> <i>Alicılar</i>	<i>Söz konusu ürünleri teslim edenler. [Genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler, köyler, bunların teşkil ettikleri birlikler; üniversiteler, döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki mesleki kuruluşlar, siyasi partiler ve sendikalar, kanunla kurulan veya tüzel kişiliği haiz emekli ve yardım sandıkları, kamu menfaatine yararlı dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar, sermayelerinin %51 veya daha fazlası kamuya ait işletmeler, özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar ve bu ürünlerin ilk üreticilerinin (cevherden üretim yapanların) tesliminde KDV tevkifatı uygulanmayacaktır.]</i> <i>(Söz konusu bakır ürünlerinin ithalatçıları da 97 no.lu KDV Tebliği ile kesintiye uğrayacak olanlara dahil edilmiştir.)</i> <i>Satış tutarı KDV dahil fatura kesme haddinin (2009 yılı için 670 TL. nin) altında ise tevkifat yapılmaz.</i>

<i>İlgili KDV Genel Tebliği</i>	<i>KDV Tevkifatına Tabi İşlem Türü</i>	<i>Tevkifat Oranı</i>	<i>Tevkifatı Yapacak Olanlar</i>	<i>Tevkifata Uğrayacak Olanlar</i>
104, 105	<p>Hurdadan üretilenler dışındaki alüminyum ve çinko külçeler</p> <p>Alüminyum ve çinko alaşımlarından mamül anot, katot, her çeşit takoz (biyet), slab, platina, kütük, granül, filmaşın, levha, boru, pirinç çubuk, lama, her türlü tel ve benzerlerinin (alüminyum levhalar ve alüminyum profiller) teslimi.</p>	<p>%90</p> <p>%90</p>	<p>Alıcılar</p> <p>Alıcılar</p>	<p>Söz konusu ürünleri teslim edenler. (İthalatçılar dahil) [Genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler, köyler, bunların teşkil ettikleri birlikler; üniversiteler, döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki mesleki kuruluşlar, siyasi partiler ve sendikalar, kanunla kurulan veya tüzel kişiliği haiz emekli ve yardım sandıkları, kamu menfaatine yararlı dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar, sermayelerinin %51 veya daha fazlası kamuya ait işletmeler, özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar ve bu ürünlerin ilk üreticilerinin (cevherden üretim yapanların) tesliminde KDV tevkifatı uygulanmayacaktır.]</p> <p>Satış tutarı KDV dahil fatura kesme haddinin (2009 yılı için 670 TL. nin) altında ise tevkifat yapılmaz.</p>
107, 108	Pamuk, tiftik, yün ve yapağı ile ham post ve deri teslimleri	% 90	Alıcılar	<p>Söz konusu ürünleri teslim edenler (Tarımsal amaçlı kooperatifler hariç olmak üzere KDV Kanunu 'nun 17/1 'inci maddesinde yazılı kurum ve kuruluşlar, sermayelerinin % 51 veya daha fazlası kamuya ait işletmeler ve özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar hariç)</p> <p>NOT : Bu tevkifat türünde fatura düzenleme haddinin altındaki satışlar tevkifata tabi değildir. Yine bu tevkifat türünde tevkifata uğrayanlar 108 no.lu Tebliğ 'de belirtilen bildirimi izleyen ayın ilk 15 günü içinde vergi dairesine vermek zorundadırlar.</p>
108 110	Büyük ve küçük baş hayvan etlerinin (sakatat ve bağırsak dahil) teslimleri	% 50	KDV mükellefleri ve 91 No.lu KDV Genel Tebliğinin A/2 bölümünde sayılan kurum ve kuruluşlar	<p>Söz konusu ürünleri teslim edenler (Tarımsal amaçlı kooperatifler hariç olmak üzere KDV Kanunu 'nun 17/1 'inci maddesinde yazılı kurum ve kuruluşlar, sermayelerinin % 51 veya daha fazlası kamuya ait işletmeler ve özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar hariç)</p> <p>NOT : Bu tevkifat türünde fatura düzenleme haddinin altındaki satışlar tevkifata tabi değildir. Yine bu tevkifat türünde tevkifata uğrayanlar 108 no.lu Tebliğ 'de belirtilen bildirimi izleyen ayın ilk 15 günü içinde vergi dairesine vermek zorundadırlar.</p>
110	Turizm acentelerine ve rehberlere alışveriş için turist getirmeleri nedeniyle ödenen komisyonlar	2/3	Komisyonu ödeyen işletmeler	Komisyonu alan turizm acenteleri veya rehberler

Notlar :

KDV Kanunu'nun 17/4-g maddesinde hurda veya atık metal, plastik, lastik, kauçuk, kağıt ve cam KDV'den istisna edilmiştir. Ancak bu malları satanlar KDV Kanunu'nun 18'inci maddesi uyarınca istisnadan vazgeçerlerse ve bu nedenle söz konusu mallar için KDV'li fatura keserlerse, bu faturalardaki KDV'nin % 90'ının satıcıya ödenmeyerek sorumlu sıfatıyla doğrudan vergi dairesine ödenmesi gerekmektedir. (51,53,58,70,81,85,86,87,89 ve 91 no.lu KDV Genel Tebliği)

KDV Kanunu'nun 17/4-a maddesi uyarınca Gelir Vergisi Kanunu'na göre vergiden muaf esnaf veya basit usulde vergilendirilen mükellefler tarafından yapılan teslim ve hizmetler KDV'den istisna edildiği için bu mükellefler KDV mükellefi sayılmamakta olup, bunların yaptıkları KDV tevkifatına tabi mal ve hizmet alımlarında tevkifat uygulanmaması öngörülmektedir.

Sigorta acentaları, döviz büroları, aracı kurumlar gibi, KDV mükellefi olmakla beraber, mutad işlemleri BSMV konusuna girdiği için KDV beyannamesi vermeyenler tarafından yapılan bina, otomobil, demirbaş gibi malların satışında, işi bırakmış mükelleflerin kesin hak edişlerinde, vakıfların gayrimenkul satışlarında, alıcıların sorumlu sıfatıyla KDV ödemelerini öngören muktezalar bulunmakla beraber, KDV sorumluluğunun mukteza ile ihdas edilemeyeceği açıktır. Bu nedenle yukarıdaki tabloda sadece KDV tevkifatına ilişkin Tebliğ hükümleri dikkate alınmıştır.

Tekstil ve konfeksiyon alanında daha önce 2/3 oranında uygulanmış olan KDV kesintisi, bu işlemlere ait KDV oranlarının % 8'e indirilmesi nedeniyle ve 105 no.lu Tebliğ ile 1 Temmuz 2007 den itibaren yürürlükten kaldırılmış, 107 no.lu Tebliğle 5 Ocak 2008 den itibaren % 50 oranda tekrar tevkifat uygulaması başlatılmıştır. Halen bu kapsamda fason iş yapanlar % 8 oranda KDV hesaplamakta, bunun yarısını müşteriden alabilmekte diğer yarısı ise müşteri tarafından sorumlu sıfatıyla müşterinin bağlı bulunduğu vergi dairesine yatırılmaktadır.

KDV TEVKİFATINDAN KAYNAKLANAN KDV İADE ve MAHSUPLARINA İLİŞKİN ÖZET BİLGİLER İÇEREN TABLO

İade Hakkı Doğuran İşlem	Teminatsız ve raporsuz <u>nakit iade sınırı</u>	İadenin teminatsız ve raporsuz olarak mükellefin kendi vergi borçlarına mahsubuna ilişkin sınır	İade talep eden, adi ortaklığın, kolektif şirketin ortakları ile komandit şirketlerin komandite ortaklarının hisseleri nispetinde vergi ithal vergisi ve SSK borçlarına teminatsız ve raporsuz mahsup imkanı	YMM Tasdik Raporunun Geçerli olup olmadığı ve Tebliğ no
Hurda veya atık, metal, plastik, kağıt ve cam teslimleri (Sadece istisnadan vazgeçenler tarafından yapılan KDV'li teslimler için)	2.000 YTL (86, 92 ve 95 no.lu KDV Tebliği)	Sınırsız (51,58, 81 ve 95 no.lu KDV Tebliği)	Sınırsız (51,86 ve 95 no.lu KDV Tebliği)	Geçerli (53,58 ve 95 no.lu KDV Tebliği)
Hurda metalden mamul külçe teslimleri (110 No.lu KDV Genel Tebliği)	2.000 YTL (86, 92, 95 ve 110 no.lu KDV Tebliği)	Sınırsız (58, 81, 95 ve 110 no.lu KDV Tebliği)	Sınırsız (86, 95 ve 110 no.lu KDV Tebliği)	Geçerli (53,58, 95 ve 110 no.lu KDV Tebliği)
Plastik hurda ve atıkların işlenmesinden pet kırıkları, plastik çapak, plastik granül ve benzerlerinin teslimleri (97 no.lu KDV Tebliği)	2.000 YTL (86, 92 ve 95 no.lu KDV Tebliği)	Sınırsız (58, 81 ve 95 no.lu KDV Tebliği)	Sınırsız (86 ve 95 no.lu KDV Tebliği)	Geçerli (53,58 ve 95 no.lu KDV Tebliği)
91 no.lu Tebliğ (Yapım işleri hariç)	İade kadar teminat veya inceleme raporu gerekli	1.000 YTL. (95 no.lu Tebliğ)	-	Geçersiz
91 no.lu Tebliğ Yapım işleri	Ya teminat, ya inceleme veya YMM raporu	1.000 YTL. (95 no.lu Tebliğ)	-	Geçerli (96 no.lu Tebliğ)
Bakır ürünler alüminyum, çinko ürünler (104 no.lu Tebliğ)	2.000 YTL. (96 no.lu Tebliğ)	Sınırsız (96 no.lu KDV Tebliği)	Sınırsız (96 no.lu KDV Tebliği)	Geçerli (96 no.lu Tebliğ)
İş Gücü Sağlanması (96 no.lu Tebliğ)	İade kadar teminat veya inceleme raporu gerekli	İade kadar teminat veya inceleme raporu gerekli	İade kadar teminat veya inceleme raporu gerekli	Geçersiz
Tekstil ve Konfeksiyon Alanındaki Fason İşler (107 no.lu Tebliğ)	Sadece inceleme raporu Geçerli Teminatla iade yok	Sadece inceleme raporu Geçerli Teminatla iade yok	Sadece inceleme raporu geçerli Teminatla iade yok	Geçersiz
Pamuk, Yün ve Ham Deri Teslimleri (107 no.lu Tebliğ)	4.000 YTL	Sınırsız	Sınırsız	Geçerli (107 no.lu Tebliğ)
Büyük ve Küçükbaş Hayvan Etlerinin Sakatat ve Bağırsaklarının Teslimi (108 no.lu Tebliğ)	4.000 YTL	Sınırsız	Sınırsız	Geçerli (107 ve 108 no.lu Tebliğ)
Turizm acentelerine ve rehberlere alışveriş için turist getirmeleri nedeniyle ödenen komisyonlar (110 no.lu Tebliğ)	Sadece inceleme raporu Geçerli Teminatla iade mümkün	Sadece inceleme raporu Geçerli Teminatla iade mümkün	Sadece inceleme raporu geçerli Teminatla iade mümkün	Geçersiz

Yukarıdaki bilgiler ana fikir vermeye yönelik olup, KDV iade ve mahsupları hakkında yukarıda ifade edilmeyen birçok ayrıntı mevcuttur. "

Not : Yukarıdaki tablolar www.bdodenet.com.tr deki KDV kitabımızın 9'uncu maddeye ilişkin bölümünden alınmış olup, bu ücretsiz elektronik kitap, sürekli güncellenmektedir.